

Декретна, батьківська та батьківська відпустка

Igor Kyrzczewski · 18.05.2025 · Kadry i Płace – JDG, Kadry i Płace – Spółki

□□ Вступ

Кодекс праці передбачає ряд прав, пов'язаних із батьківством. Працівники мають право на **декретну, батьківську та батьківську відпустки**, які служать для захисту їх прав та забезпечення догляду за дитиною. Кожна з цих відпусток має різну мету, тривалість та формальні правила.

□□ Декретна відпустка

□□□□ Для кого?

- Має право **мати дитини**, яка працює за контрактом.

□□ Тривалість відпустки:

- **20 тижнів** – при народженні однієї дитини,
- **31-37 тижнів** – у разі багатоплідності (наприклад, 31 тиждень для близнюків, 33 тижні для трійнят тощо).

□□ Обов'язкова відпустка:

- Не менше **14 тижнів** має бути використано матір'ю,
- Залишок у 6 тижнів може бути передано батькові (за дотримання умов).

□□ Потрібні документи:

- Скорочена **виписка з свідоцтва про народження дитини**,
- Заява про використання частини відпустки батьком (якщо застосовно).

☐☐ **Батьківська відпустка**

☐☐ **Для кого?**

- Має право **батько дитини** – незалежно від зайнятості матері.

☐☐ **Тривалість:**

- **14 календарних днів** (не робочих днів),
- Може бути використана одноразово або частинами по 7 днів кожна.

☐☐ **Термін:**

- До **12 місяців** з дати народження дитини (або з моменту усиновлення),
- Після цього часу **право на відпустку втрачає чинність**.

☐☐ **Потрібні документи:**

- Заява, подана **за 7 днів до запланованої відпустки**,
- Скорочена виписка з свідоцтва про народження дитини.

☐☐ Батьківська відпустка не зменшує обсяг батьківської або декретної відпусток.

☐☐ **Батьківська відпустка**

☐☐ **Для кого?**

- Для **обох батьків** – вони можуть взяти її по черзі або одночасно,
- Після того, як мати використає повну декретну відпустку.

☐☐ **Тривалість:**

- **41 тиждень** – у разі народження однієї дитини,
- **43 тижні** – у разі багатоплідності,

- Включаючи **9 тижнів виключно для кожного батька** (невикористаний час втрачається).

☐ **Коли можна скористатися?**

- Одразу після декретної відпустки або частинами – **до досягнення дитиною 6 років**.

☐ **Виплата:**

- 100% за перші 6 тижнів, потім 60%, або
- 81.5% якщо заява на всю відпустку подана заздалегідь.

☐ **Потрібні документи:**

- Заява на батьківську відпустку – **не менше, ніж за 21 день заздалегідь**,
- Виписка з свідоцтва про народження дитини,
- Декларація іншого батька щодо не використання своєї відпустки (якщо застосовно).

☐ **4. Загальні правила - захист, заборона на звільнення**

- Під час декретних, батьківських та батьківських відпусток існує **заборона на звільнення та скасування трудового договору з боку роботодавця** (стаття 177 Кодексу праці),
- Працівник **має право повернутися на таку ж або відповідну посаду**,
- Час відпустки зараховується до **трудового стажу та прав на пенсію**.

☐ **5. Примітка - зміни з 2023 року.**

Зміни, які є наслідком впровадження директиви ЄС щодо балансу між роботою та життям:

- **Подовжена батьківська відпустка,**

- Введення **9 тижнів "непередаваних" відпусток для кожного батька**,
- Більша гнучкість у використанні відпусток (наприклад, неповний робочий день + частина відпустки).

Правова основа:

- **Кодекс праці:** статті 180–189¹
- **Закон від 9 березня 2023 року**, що вносить зміни до Кодексу праці (Журнал законів 2023, номер 641)
- **Закон про виплати** – декретні та батьківські виплати